

Spis treści

Wykaz map	8
Podziękowania	9
Skróty	11
Kalendarium	13
Przedmowa	19
CZĘŚĆ I Lata 1450–1598	27
1 Budulec i spoivo potęgi księstwa moskiewskiego, około 1450 r.	29
<i>Prolog</i>	29
<i>Nowy układ polityczny</i>	33
<i>Siły zbrojne Moskwy</i>	37
2 Budowa armii księstwa moskiewskiego w latach 1462–1533	47
<i>Wprowadzenie</i>	47
<i>Konsolidacja</i>	51
<i>Ewolucja militarna</i>	61
<i>Wojny ekspansyjne</i>	72
<i>Wnioski</i>	82
3 Armia zdobywa imperium	89
<i>Wprowadzenie</i>	89
<i>Kazań</i>	93
<i>Reforma militarna</i>	94
<i>Specyficzne cechy imperium</i>	102
<i>Inflancki sprawdzian</i>	109

<i>Car Fiodor</i>	118
<i>Kryzys militarny?</i>	119
Wnioski: Wiek szesnasty – sukcesy i porażki	131
CZEŚĆ II Lata 1598–1697	135
4 Polityczne preludium do reformy militarnej	137
<i>Wprowadzenie</i>	137
<i>Początki Wielkiej Smuty</i>	140
<i>Kozackie rubieże</i>	143
<i>Wojna domowa</i>	145
<i>Armie obcych interwentów</i>	151
<i>Restauracja</i>	153
<i>Wojna smoleńska</i>	157
<i>Wielki Mur</i>	162
<i>Cena polityczna</i>	168
5 Wojna trzynastoletnia w latach 1654–1667	177
<i>Wprowadzenie</i>	177
<i>Ukraińskie preludium</i>	179
<i>Przygotowania do wojny</i>	181
<i>Gorzki smak wygranej</i>	188
<i>Fundamenty nowej armii</i>	192
<i>Po Andruszowie</i>	201
<i>Pozostałe granice</i>	206
<i>Rebelia</i>	210
<i>Wnioski</i>	212
6 Granica stepowa po Razinie w latach 1672–1697	221
<i>Wprowadzenie</i>	221
<i>Wojna rosyjsko-turecka</i>	223
<i>Osadnictwo i migracja jako strategia czasów wojny</i>	227
<i>Reforma?</i>	231
<i>Szamotanina</i>	239

CZEŚĆ III Lata 1698–1730	253
7 Piotr Wielki i początek wielkiej wojny północnej	255
<i>Wprowadzenie</i>	255
<i>Początki</i>	256
<i>Powitalna salwa</i>	261
<i>Reforma armii Bałtyku</i>	263
<i>Południowe rubieże</i>	279
<i>Konfrontacja</i>	282
8 Militarna instytucjonalizacja po Połtawie	299
<i>Wprowadzenie</i>	299
<i>Przewrót w instytucjach</i>	300
<i>Turecka katastrofa</i>	304
<i>Ponowna integracja garnizonów</i>	307
<i>Wojna północna kończy się na morskiej nucie</i>	310
<i>Delikatna równowaga</i>	313
<i>Spoleczne i finansowe podstawy trwałej reformy militarnej</i>	317
<i>Perski finał</i>	327
<i>Armia Piotra Wielkiego</i>	328
Wnioski: Rosja bez Piotra	337
<i>Podsumowanie</i>	341
Nota bibliograficzna	347